

กฎกระทรวง

กำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต

ตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และวรรคสอง กับมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“รังสี” หมายความว่า พลังงานในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรืออนุภาคใดๆ ที่มีความเร็วซึ่งสามารถก่อให้เกิดการแตกตัวเป็นไอออนได้ทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมในตัวกลางที่ผ่านไป เช่น รังสีแกมมา รังสีเอกซ์ รังสีบีตา รังสีแอลฟา อนุภาคนิวตรอน อนุภาคโปรตอน อนุภาคอิเล็กตรอน

“เครื่องกำเนิดรังสี” หมายความว่า เครื่องที่ก่อให้เกิดการปลดปล่อยรังสีออกมาเมื่อมีการให้พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานรูปแบบอื่นเข้าไป

“วัสดุกัมมันตรังสี” หมายความว่า ธาตุ หรือสารประกอบใดๆ ที่มีองค์ประกอบส่วนหนึ่งมีโครงสร้างภายในอะตอมไม่คงตัว และสลายตัวโดยการปลดปล่อยรังสีออกมา

“กากกัมมันตรังสี” หมายความว่า วัสดุในรูปของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซที่เป็นวัสดุกัมมันตรังสี หรือประกอบหรือปนเปื้อนด้วยวัสดุกัมมันตรังสี ที่มีค่ากัมมันตภาพต่อปริมาณ หรือกัมมันตภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ปลอดภัยที่กำหนดโดยคณะกรรมการ และผู้ครอบครองวัสดุนั้นไม่ประสงค์จะใช้งานอีกต่อไป และให้หมายความรวมถึงวัสดุอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นกากกัมมันตรังสี

“บริเวณรังสี” หมายความว่า บริเวณใดๆ ที่มีรังสีในปริมาณที่คณะกรรมการกำหนดไม่ว่ารังสีนั้นจะมาจากวัสดุกัมมันตรังสี หรือเครื่องกำเนิดรังสี

“พื้นที่ควบคุม” หมายความว่า บริเวณรังสีซึ่งต้องควบคุมการเข้าออกตามมาตรการป้องกันรังสี และมาตรการความปลอดภัยทางรังสี เพื่อควบคุมการได้รับรังสีจากการแผ่รังสีตามสภาพปกติ หรือป้องกันการแพร่กระจายของการเปื้อนทางรังสีในระหว่างการทำงานตามสภาพปกติ และป้องกันหรือจำกัดขอบเขตการแผ่รังสีที่มีอยู่

ข้อ ๓ ผู้ใดประสงค์จะผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้ซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ พลังงานปรมาณู วัสดุพลอยได้ หรือวัสดุต้นกำลัง ซึ่งพันสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมีให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

การขออนุญาตมีไว้ในครอบครอง ซึ่งเครื่องกำเนิดรังสีที่ใช้ทางการแพทย์และเครื่องกำเนิดรังสีเอกซ์ และการขออนุญาตผลิตหรือใช้พลังงานจากรังสีจากเครื่องกำเนิดรังสีดังกล่าว ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การขออนุญาตมีไว้ในครอบครอง ซึ่งเครื่องกำเนิดรังสีนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในวรรคสอง และการขออนุญาตผลิต หรือใช้พลังงานจากรังสีจากเครื่องกำเนิดรังสีดังกล่าว ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

การขออนุญาตผลิตมีไว้ในครอบครอง ซึ่งเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู หรือใช้พลังงานปรมาณูจากเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู ให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมด้วยรายงานการวิเคราะห์ความปลอดภัยแนบท้ายคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะกระทำด้วยประการใดๆ แก่วัสดุต้นกำลังให้พ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ข้อ ๕ ผู้ใดประสงค์จะนำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ หรือวัสดุต้นกำลัง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ผู้ใดประสงค์จะนำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเครื่องกำเนิดรังสีที่ใช้ทางการแพทย์และเครื่องกำเนิดรังสีเอกซ์ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ผู้ใดประสงค์จะนำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเครื่องกำเนิดรังสีที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในวรรคสอง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ข้อ ๖ คำขออนุญาตตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๗ ผู้ยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี สถานที่จัดเก็บและสถานปฏิบัติการเกี่ยวกับรังสี เครื่องมือตรวจวัดรังสีและเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสีซึ่งอาจมีแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน หรือเพื่อคุ้มครองอนามัยของบุคคล และต้องจัดให้มีหลักประกันที่มีผลคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานและบุคคลอื่นที่อาจได้รับผลกระทบทางรังสีตามระยะเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต พร้อมทั้งต้องเสนอมาตรการและวิธีการดังต่อไปนี้มาพร้อมคำขออนุญาตด้วย

(๑) มาตรการจัดเก็บวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ วัสดุต้นกำลัง หรือเครื่องกำเนิดรังสีที่ขออนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้

(๒) มาตรการในการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี

(๓) มาตรการป้องกันอันตรายจากรังสี ระบบประกันคุณภาพการใช้รังสีและเครื่องกำเนิดรังสี และแผนปฏิบัติการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายรังสีในภาวะไม่ปกติหรือกรณีฉุกเฉินอื่น

(๔) มาตรการจัดการและวิธีการในการส่งคืนกากกัมมันตรังสี

(๕) มาตรการขนส่งวัสดุกัมมันตรังสีและกากกัมมันตรังสี

คุณสมบัติและจำนวนของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี สถานที่จัดเก็บหรือสถานปฏิบัติการเกี่ยวกับรังสี ลักษณะ ชนิด หรือประเภทของเครื่องมือตรวจวัดรังสีและเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสี หลักประกัน มาตรการและวิธีการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอตามข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้ว ให้ตรวจสอบคำขอดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอดังกล่าว ถ้าเห็นว่าหลักฐานและรายละเอียดไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขออนุญาตดำเนินการส่งหลักฐานและรายละเอียดเพิ่มเติมให้ครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่ดำเนินการยื่นหลักฐานและรายละเอียดเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือได้ยื่นหลักฐานและรายละเอียดภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าหลักฐานและรายละเอียดยังไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่รับคำขออนุญาต แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมส่งหลักฐานและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องคืนให้แก่ผู้ขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหลักฐานและรายละเอียดเพิ่มเติม

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าหลักฐานและรายละเอียดที่ยื่นพร้อมคำขอตามวรรคหนึ่ง หรือหลักฐานและรายละเอียดที่ยื่นเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองครบถ้วนแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งรับคำขออนุญาตและเสนอคำขอดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาโดยเร็ว

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการได้รับคำขอตามข้อ ๘ แล้ว ถ้าเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตทราบโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าควรอนุญาต ให้ออกใบอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๐ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามคำขอตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้มีอายุตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องอบรมบุคคลที่ทำงานในบริเวณรังสี ให้เข้าใจและทราบถึงอันตรายจากรังสี และวิธีป้องกันอันตรายจากรังสี

หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องระมัดระวังมิให้บุคคลที่ทำงานในบริเวณรังสีได้รับรังสีเกินปริมาณที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ๒๐ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี โดยเฉลี่ยในช่วง ๕ ปีติดต่อกัน สำหรับตลอดทั่วร่างกาย ทั้งนี้ในแต่ละปีจะรับรังสีได้ไม่เกิน ๕๐ มิลลิซีเวิร์ต และตลอดในช่วง ๕ ปีติดต่อกันนั้นจะต้องได้รับรังสีไม่เกิน ๑๐๐ มิลลิซีเวิร์ต

(๒) ๑๕๐ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี สำหรับเลนส์ของดวงตา

(๓) ๕๐๐ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี สำหรับส่วนที่เป็นผิวหนัง มือ และเท้า

ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตต้องระมัดระวังมิให้หญิงมีครรภ์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับรังสีได้รับรังสีตลอดระยะเวลาที่ตั้งครรภ์เกิน ๒ มิลลิซีเวิร์ต และทั้งนี้ ต้องได้รับรังสีเฉลี่ยไม่เกิน ๐.๒ มิลลิซีเวิร์ตต่อเดือน

ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องระมัดระวังมิให้ประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้ที่มารับบริการทางการแพทย์ได้รับรังสีเกินปริมาณที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ๑ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี สำหรับตลอดทั่วร่างกาย

(๒) ๑๕ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี สำหรับเลนส์ของดวงตา

(๓) ๕๐ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี สำหรับส่วนที่เป็นผิวหนัง

ข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตต้องไม่จัดให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบหกปีเข้าไปในบริเวณรังสีหรือปฏิบัติงานใดๆ ที่เกี่ยวกับรังสี

ข้อ ๑๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องไม่จัดให้บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบหกปีแต่ไม่เกินสิบแปดปีปฏิบัติงานในพื้นที่ควบคุม เว้นแต่เป็นการฝึกอบรมซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี

ข้อ ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตต้องติดตั้งเครื่องหมายสัญลักษณ์เตือนภัยทางรังสีพร้อมข้อความหรือคำเตือนภัยที่เหมาะสม ที่จุดทางเข้าในบริเวณรังสีและพื้นที่ควบคุม และต้องมีระบบเตือนภัย รวมทั้งวิธีปฏิบัติกรณีฉุกเฉิน ณ จุดที่เป็นทางเข้า และตำแหน่งอื่นๆ ที่เหมาะสมภายในพื้นที่ควบคุม

เครื่องหมายสัญลักษณ์เตือนภัยทางรังสีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๘ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำรายงานแสดงปริมาณของวัสดุกัมมันตรังสีที่มีไว้ในครอบครองต่อคณะกรรมการว่าได้เพิ่มขึ้น คงที่ หรือลดลงเท่าใด รวมทั้งเหตุแห่งการเพิ่มขึ้นและการลดลงนั้นด้วย โดยยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติภายในสิบห้าวันเมื่อครบหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และต้องจัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการต่อไปอีกตามแบบและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตพบว่าวัสดุกัมมันตรังสีที่อยู่ในความครอบครองสูญหายหรือเกิดการรั่วไหลออกจากภาชนะที่กักเก็บหรืออุปกรณ์ที่บรรจุอยู่ ให้รายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติโดยพลัน

ข้อ ๒๐ ผู้รับใบอนุญาตต้องเก็บรักษาวัสดุกำมันตรังสีไว้ ณ สถานที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต การย้ายวัสดุกำมันตรังสีไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่อื่นที่มีได้ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการ โดยให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดการเกี่ยวกับกากกำมันตรังสีที่เกิดขึ้นจากการใช้งานของตน ตามมาตรการจัดการกากกำมันตรังสีที่เสนอไว้ตามข้อ ๗ (๔) และตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๒ บรรดาผู้รับใบอนุญาตไว้แล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับให้คงมีสิทธิตามใบอนุญาตนั้นต่อไปตามเงื่อนไขและภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ข้อ ๒๓ ให้ถือว่าการดำเนินการเพื่อขอรับใบอนุญาตก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับเป็นการดำเนินการเพื่อขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๔ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

พินิจ จารุสมบัติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตทำการผลิต มีไว้ในครอบครอง ใช้ นำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ พลังงานปรมาณู วัสดุพลอยได้ หรือวัสดุต้นกำลังซึ่งพ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี และการกระทำด้วยประการใดๆ แก่วัสดุต้นกำลังให้พ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพของประชาชน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และเนื่องจากมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ บัญญัติให้การกำหนดเงื่อนไข และวิธีการขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ ปฏิบัติกำหนดโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้